

Ceny Živy za rok 2013

V úterý 13. května 2014 se ve vile Lanna, v reprezentačních prostorách Akademie věd České republiky, konalo vyhlášení cen Živy za nejlepší články v uplynulém ročníku, které uděluje redakční rada a redakce časopisu. Úvodního slova se ujala prof. RNDr. Helena Illnerová, DrSc. Slavnostního předání se zúčastnili také předseda AV ČR prof. Ing. Jiří Drahoš, DrSc., dr. h. c., náměstek ministra životního prostředí Ing. Vladimír Dolejský, Ph.D., členka Vědecké rady AV ČR prof. RNDr. Blanka Říhová, DrSc., ředitel Nakladatelství Academia Jiří Padevět, předseda redakční rady Živy doc. RNDr. Jan Suda, Ph.D., členové redakční rady, spolupracovníci našeho časopisu a další hosté.

Purkyňovu cenu

za popularizaci biologických věd (ve věkové kategorii nad 30 let) získali v uplynulém ročníku autoři dvou článků, které dosáhly stejného hodnocení. Obě ceny předala H. Illnerová.

- Za příspěvek O původu a hybridizaci polyploidních pýrů – na stopě netušených předků (2013, 4: 149–153) byl oceněn Ing. Václav Mahelka, Ph.D. (Botanický ústav AV ČR, v. v. i.).

- Za článek Polyploidie u ryb (2013, 6: 261–264) dostali cenu prof. Ing. Martin Flajšhans, Dr. rer. agr. (Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Výzkumný ústav rybářský a hydrobiologický ve Vodňanech), a prof. Ing. Petr Ráb, DrSc. (Ústav živočišné fyziologie a genetiky AV ČR, v. v. i.).

Zvláštní ocenění za příspěvek přesahující rámec jednotlivých článků (význačný např. pro výuku)

dostal autor seriálu Hoře, hořce, hořečky I.–III. (2013, 2, 4 a 5) RNDr. Jiří Brabec (Muzeum Cheb). Na druhém dílu se podílela také Mgr. Anna Lampeí Bucharová, Ph.D. (Institut für Evolution und Ökologie, Eberhard Karls Universität Tübingen). Ocenění převzal od B. Říhové.

Cena Živy 26 až 30 let

Pro zařazení do této kategorie je od r. 2013 rozhodující věk prvního autora článku. Za rok 2013 redakční rada vybrala dva příspěvky, které dosáhly srovnatelného hodnocení. Ocenění předala H. Illnerová.

- Za článek Rakovinná buňka a změny jejího metabolismu: cesta k přežití i nástroj k destrukci (2013, 5: 202–205) cenu získaly Mgr. Věra Slaninová (Přírodovědecká fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích) a RNDr. Alena Krejčí Bruce, Ph.D. (Přírodovědecká fakulta JU a Biologické centrum AV ČR, v. v. i.).

- Za příspěvek Biologické invaze a parazitů – příběh raků a račího moru (2013, 1: 31–34) obdržela cenu Mgr. Eva Kozubíková Balcarová, Ph.D. (Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze).

Cena Živy – Junior do 25 let

Pro zařazení do této kategorie je od r. 2013 rovněž rozhodující věk prvního autora. Ocenění bylo uděleno za článek Žlutásek řešetlákový a plasticita ultrafialových kreseb motýlů v závislosti na prostředí (2013, 2: 79–81) Mgr. Pavlu Pecháčkovi (Přírodovědecká fakulta UK v Praze). Cenu předal J. Padevět.

Cena Antonína Friče

Na základě rozhodnutí redakční rady a redakce časopisu je od r. 2013 Cena Antonína Friče udělována osobnosti, která významným způsobem přispěla k rozvoji časopisu Živa na poli autorském, organizačním nebo popularizačním. Může být rovněž udělena kolektivu autorů za mimořádný počín z hlediska obsahu Živy. Je udělována příležitostně.

Ocenění získal kolektiv autorů tematického bloku článků věnovaných dlouhodobému výzkumu v CHKO a NP Šumava (v Živě 2013, 5) a přítomní autoři je převzali z rukou V. Dolejského.

Poděkování za podporu cen Živy patří Středisku společných činností AV ČR, v. v. i., Nakladatelství Academia a Janu Frantovi za grafické ztvárnění diplomů.

1 Ocenění autoři spolu s J. Drahošem, předsedou AV ČR, dřívější předsedkyní H. Illnerovou a V. Dolejským, náměstkem MŽP. V první řadě zleva: H. Illnerová, E. Kozubíková Balcarová, M. Edwards Jonášová, A. Krejčí Bruce, V. Slaninová, Z. Křenová. V horní řadě zleva: P. Ráb, M. Flajšhans, P. Doležal, V. Čada, P. Pecháček, V. Mahelka, V. Dolejský, J. Drahoš, K. Prach, J. Hruška, J. Fanta, J. Brabec, K. Matějka a P. Kindlmann

2 V. Mahelka se věnuje z evolučního hlediska zajímavé skupině trav – *Triticeae*.
 3 a 4 M. Flajšhans a P. Ráb vysvětlili mimo jiné koncepci polyploidie v souvislosti s duplikací genomu při vzniku kostnatých ryb (*Teleostei*).
 5 a 6 B. Říhová předala Zvláštní ocenění J. Brabcovi za seznámení čtenářů *Živy* se vzácnými a ohroženými rody hořec (*Gentiana*) a hořeček (*Gentianella*).
 7 až 9 J. Hruška a J. Fanta představili spektrum témat k přírodním procesům probíhajícím na Šumavě. Cenu A. Friče převzali od V. Dolejškého.

10 A. Krejčí Bruce a V. Slaninová získaly ocenění za článek přibližující změny metabolismu při přeměně normální buňky na rakovinnou.
 11 E. Kozubíková Balcarová se zabývala šířením severoamerických druhů raků a přenosem původce tzv. račího moru.
 12 a 13 J. Padevět předal ocenění P. Pecháčkovi za pojednání problematiky UV-reflektantních kreseb na křídlech motýlů.
 14 Ceny časopisu *Živa* uváděla J. Šrotová. Snímky S. Kyselové, Akademický bulletin AV ČR

